

Clàssica

Coordina **Marta Salicrú**
msalicru@timeout.cat

El muntatge de Herheim trasllada l'acció a una urbs contemporània i centra la mirada en les relacions problemàtiques entre homes i dones.

L'ondina fora de l'aigua

'Rusalka', la gran òpera de Dvořák, torna al Liceu després de 48 anys, en el debut a Barcelona de Stefan Herheim. **Xavier Cester** ja saliva

Una criatura aquàtica s'enamora d'un príncep i desitja transformar-se en humana per estar amb ell. El preu, però, és altíssim: renunciar a la seva veu, un sacrifici que no impedirà que, al final, el príncep la rebutgi, amb la qual cosa la noia ha de tornar a les aigües. Resumida d'aquesta manera, la història sembla la de *La sirenetta*, quan de fet es tracta de *Rusalka*, tot i que el cèlebre conte de Hans Christian Andersen és una de les fonts en què es basa el llibret de l'òpera d'Antonín Dvořák.

Famós per simfonies com la del *Nou Món*, les coloristes *Dances esclaves*, un fantàstic *Concert per a violoncel·l* i un grapat d'esplèndides obres de cambra, el compositor txec també va dedicar atenció a l'òpera, no gaire corresposta per l'èxit. L'excepció és aquesta *Rusalka*, la seva penúltima obra escènica, estrenada el 1901 i que compta amb un *hit* d'impacte assegurat, el *Cant a la Lluna* de la protagonista, una ària d'un lirisme

embolcallador que no hi ha soprano de pro que no l'hagi interpretada. Per sort, hi ha moltes altres perles en la partitura, ja que Dvořák combina amb mà mestra l'evocació d'una natura misteriosa i màgica, la innocència i alhora la passió irrenunciable de Rusalka, la impetuositat del Príncep, la malícia paròdica de la bruixa Jezibaba, els planys de Vodnik, el paternal esperit de les aigües, i la brillantor de la cort, tot plegat amanit amb tocs populars que alleugereixen l'atmosfera, i servit per una orquestració magistral i unes melodies cabaloses que sadollen l'oïda.

Stefan Herheim, per fi *Rusalka* torna al Liceu després d'una massa llarga absència –l'últim cop que s'hi va programar va ser a la temporada 1964-65–, i ho fa en una producció que suposa el debut a Barcelona d'un dels grans noms de la direcció d'escena actual, Stefan Herheim. El director

noruec va cridar l'atenció amb un *Rapte del serrall* de Mozart que el 2003 va sulfurar el públic del Festival de Salzburg, però seria el 2008 quan signaria una fita en la història recent de la interpretació operística, un *Parsifal* al Festival de Bayreuth que rellegia l'obra final de Wagner en clau de la història alemanya des de finals del segle XIX fins avui lligada amb la pròpia figura del compositor.

Alguns elements estilístics d'aquell *Parsifal* reapareixen en una *Rusalka* estrenada el mateix 2008 a La Monnaie de Brussel·les i que arriba a Barcelona després de passar per Graz i Dresden. Herheim no té por de prescindir de l'argument literal de l'obra per explicar una altra història on se superposen diversos estrats tan temàtics com temporals. Oblidem-nos de boscos i llacs, l'acció es trasllada a una urbs actual, i la mirada se centra en la traumàtica relació amb les dones de Vodnik. Realitat i fantasia conviuen amb

salts temporals endavant i enrere, i amb personatges que es dupliquen i, fins i tot, es tripliquen.

Així, el Príncep esdevé la versió jove del madur Vodnik, mentre que Rusalka, la Princesa Estrangera (que al llibret original s'interposa entre l'ondina i el seu amor) i la bruixa poden ser tres cares d'una mateixa feminitat (puta, núvia virginal, amant sensual), inabastable per al mascle desorientat. L'entesa entre home i dona sembla tan impossible com la unió de les esferes humana i màgica del conte. Un muntatge complex i amb una allau de detalls difícils de capir al primer visionat, però també una proposta que no renega d'una teatralitat vistosa.

El Liceu no ha descurat l'apartat musical, començant per sir Andrew Davis, un dels millors directors convidats dels últims anys al teatre, on va debutar amb *Thais* en concert amb René Fleming –gran intèrpret de *Rusalka*. L'elenc liceista inclou la soprano finlandesa Camilla Nylund, Klaus Florian Vogt (trionfant Lohengrin en la recent visita de Bayreuth) i Günther Groissböck.

RUSALKA

Gran Teatre del Liceu.

Del 22 de desembre al 14 de gener